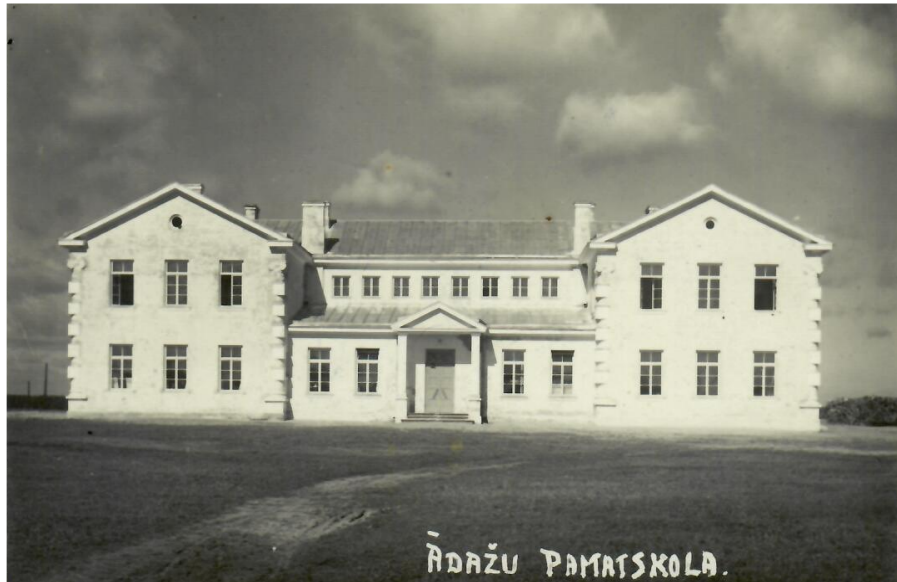

Ādažu vidusskolai – 40
Ādažu 5., 6., 7., 8. klasīgai pamatskolai -100
Ādažu pagastskolai – 155

II/1 – 5., 6. klasīgā pamatskola ĀDAŽOS – 100

Par skolām, skolotājiem un skolēniem laika ritumā
(1919. – 1944.)

Ādažu vidusskolas muzejs

2025

Saturs:

Par skolām, skolotājiem un skolēniem laika ritumā...

1. Izglītība Latvijas brīvvalstī
2. Izglītība Ādažos
3. Uzbrukums skolai
4. Ādažu vecajā pamatskolā
5. Gaismas pils
6. Pārziņi, skolotāji (1919. – 1944.)

Pārziņis - (1927/1928) Neivalds Pēteris (03.10.1889.-23.08.1984.)

Pārziņis –(1928-1938) Grundulis Jūlijs

Pārziņis -(1938. – 1942.) Bergs Aleksandrs

Pārziņa- (1942. – 1944.) Drēziņa Marta

Skolotāji – Jansons Jānis, ticības māc. skolotājs (1921-1940)

7. Skolēni/audzēkņi

*Drunka Jānis (1917.29.05. – 1990.okt.) *kolhoznieks*

*Krauklis Jānis (05.07.1914. – 27.08.1992. AUS) *mācītājs*

*Krēslinš Jēkabs (08.02.1927. – 05.05.2016.) *operetes solists*

*Krēslinš Mārtiņš (07.02.1907. - 19.09.1956.) *kolhoza priekšsēdētājs*

*Lejniece Ārija - *skolotāja, Ādažu ciema padomes izp.kom. priekšs.*

*Podziņa Emīlija (1909.21.06. – 2003.02.05.) *kolhoza «Ādaži» veterāne*

*Taube Kārlis (08.02.1927. – 05.05.2016.) *mākslinieks, scenogrāfs*

Izglītība Latvijas brīvvalstī

No visiem sasniegumiem Latvijas brīvvalsts laikā visnozīmīgākais ir tas, kas tika paveikts izglītībā, kultūrā un mākslā. Šajā laikā tika pilnīgi izkopta latviešu valoda un pacelts visas tautas izglītības līmenis. Brīvvalsts laikā izauga tā latviešu paaudze, kas savu izglītību – no zemākās līdz pat augstākajai – varēja iegūt latviskās mācību iestādēs, neizjūtot nekādu vācu vai krievu ietekmi. Latvijas brīvvalsts laikā izglītības veidošanai tika atvēlēti 15 % līdzekļu no visiem valsts ienākumiem, tas ir par 3% vairāk nekā citās valstīs šajā laikā! Neatkarības laikā tika uzceltas 373 jaunas skolu ēkas un pārbūvētas vai atjaunotas 587 skolu ēkas. Lasītprasītāju skaits no pirmskara perioda 78,5 % pieauga līdz 92,4% no iedzīvotāju skaita. Studentu skaita ziņā Latvija šajā laikā ieņēma pirmo vietu Eiropā – 30 studentu uz katriem 10 000 iedzīvotāju. Par augstāko (akadēmisko) izglītību gādāja Latvijas universitāte, Lauksaimniecības akadēmija, Mākslas akadēmija un Latvijas konservatorija. Bez tām pastāvēja arī liels skaits dažādu papildskolu, kursu un tautas augstskolu. Liela uzmanība tika veltīta aroda, amatniecības, dārzkopības un lauksaimniecības skolām, kas pamatskolu beigušos tieši sagatavoja praktiskajam darbam.

Atzīmējama arī latviešu tautas lielā interese par grāmatām – Latvijas brīvvalsts laikā iznāca ap 22 000 grāmatu 60 miljonu eksemplāros. Izdoto grāmatu ziņā Latvija šajā laikā ieņēma otro vietu Eiropā, tūlīt aiz Dānijas. <http://valoda.ailab.lv/kultura/vesture/kultura/latvija/kl2040/teksts.htm>

Pēc brīvības cīņu beigām jaunajā Latvijas valstī viss bija jāveido no jauna. Jāceļ un jāatjauno skolas, jāraksta jaunas mācību grāmatas, jo līdzšinējās bija vācu vai krievu valodā. Izglītības ministrija 1919. gadā izveidoja Skolu muzeju, kura galvenā misija bija radīt mācību materiālus latviešu valodā un apgādāt ar tiem skolas. Visiem bērniem no 7 līdz 14 gadu vecumam obligāti bija jāapmeklē mācību iestādes un mācības, protams, notika par brīvu.

1919. gada 8. decembrī pēc Tautas padomē pieņemtā «Likumā par Latvijas tautas izglītības iestādēm» lasām ka ieviesta **sešgadīgā pamatskola**. Sekojošajos pantos ir norādīts - (13.)Maksimālais skolēnu skaits klasē ir četrdesmit. (14.)Par skolotājiem var ievēlēt personas, kurām ir attiecīga vispārējā un pedagoģiskā izglītība (22.)Katrā skolā ir pedagoģiska padome, kura sastāv no visiem skolas pedagoģiskiem spēkiem un skolas ārsta, kur tāds ir. Skolotāju piedalīšanās padomē ir obligātoriska. (23.)Kārtējās pedagoģiskās padomes sēdes jānotur vismaz reizi mēnesī. (33.)Katram Latvijas pilsonim **obligātoriski jāmacās no pilna sestā līdz sešpadsmitam mūža gadam**. (34.)Obligātoriskais mācības posms aptver: a) mājmacību vai pirmskolu (7. —8. bērna mūža g.), b) pamatskolu (no 9.—14. g.), c) papildskolu (15. —16. g.). (35.)Obligātoriskai mācībai piesienas neobligātoriskā mācība vidusskolās, augstskolās, kā arī citās izglītības mācības iestādēs. (36.)Obligātoriskās skolās jāuzņem visi skolas iecirknī dzīvojošie bērni, bez ticības, kārtas, šķiru un dzimumu izšķirības. (43.) Pirmskolai, kā tiešs turpinājums, piesienas pamatskola. Pārejas laikā, pēc vietējiem apstākļiem, atsevišķos apgabalos skolas obligātorisko pamatskolas kursu var ar izglītības ministrijas piekrišanu saīsināt no sešgadīga uz piecgadīgu vai četrgadīgu. Likums par Latvijas izglītības iestādēm. **1919.12.31 Likumu un valdības rīkojumu krājums**

«Likumā par tautas izglītību», kas pieņemts 1934. gada 27.jūlijā lasām – (10.)Ikvienam bērnam obligātoriski jāmacās sākot ar to skolas gadu, kurā līdz 31. decembrim viņš paliek 8 gadus vecs. Mācības laika sākumu var atlikt uz vienu gadu, ja apstākļi to prasa. (27.)Pirmskolas mācība aptver vienu gadu. Ikvienam bērnam obligātoriski jāmacās pirmskolā vai jāveic pirmskolas mācības mājmacībā, sākot ar to skolas gadu, kurā viņš līdz 31. decembrim paliek 8 gadus vecs. Pirmskolā var uzņemt arī bērnus, kas ir vienu gadu jaunāki. (31.)Pamatskolas kurss ilgst 6 mācības gadus. Normālai publiskai pamatskolai ir 6 klases; zemāko no tām sauc par pirmo klasi. Piezīme. Pamatskolu var iedalīt 2 pakāpēs; 4 gadi pirmajā pakāpē, 2 pēdējie otrajā pakāpē. (33.)Pamatskolas mācības ilgums ir 170 līdz 225 mācību dienas gadā. Mācības laika sākumu, beigas, kā arī pārtraukumus nosaka Izglītības ministrija. Lielākais klases stundu skaits nedēļā skolēniem ir 32. (68.)Ģimnāzijai ir 5 klases. 1934.07.27 Likumu un Ministru kabineta noteikumu krājums. Periodika.lv

Tika piešķirti arī pabalsti skolām un skolēniem. Tā Skolu virsvalde izsniedz caur pamatskolu inspektoriem pabalstus trūcīgiem skolēniem skolas grāmatu un mācības piederumu iegādāšanai. Šim nolūkam atvēlētie 100.000 latu sadalīti sekošā kārtā: 1) Ludzas apriņķim Ls 20.000,—; 2) Rēzeknes apriņķim Ls 10.000,—; 3) Daugavpils apriņķim Ls 20.000,—; 4) Ilūkstes apriņķim Ls 10.000,—; 5) Liepājas apriņķim Ls 4.000,—; 6) Jaunjelgavas apriņķim Ls 2.000,—; 7) Valkas apriņķim Ls 4.000,—; 8) Valmieras apriņķim Ls 4.000,—; 9) Cēsu apriņķim Ls 5.000,—; 10) Bauskas apriņķim Ls 4.000,—; 11) Jelgavas apriņķim Ls 3.000,—; 12) Rīgas apriņķim Ls 2.000,—; <https://periodika.lndb.lv/periodika2-viewer/?lang=fr#panel:palissue:691883|article:DIVL313|query:Latvijas%20izgl%C4%AB%C4%ABas%201919%20>

[viewer/?lang=fr#panel:palissue:691883|article:DIVL313|query:Latvijas%20izgl%C4%AB%C4%ABas%201919%20](https://periodika.lndb.lv/periodika2-viewer/?lang=fr#panel:palissue:691883|article:DIVL313|query:Latvijas%20izgl%C4%AB%C4%ABas%201919%20)

ĀDAŽU PAMATSKOLA (5., 6.KL.)

Bērni skolu apmeklēšanas vecumā (8—14 g.). 1934. gada likums par tautas izglītību nosaka, ka ikvienam bērnam obligāti jāmacās pirmskolā vai jāveic pirmskolas mācības mājmacībā, sākot ar to skolas gadu, kurā viņš līdz 31. decembrim paliek 8 gadus vecs. Pirmskolas mācība aptver vienu gadu. Pēc tam jāapmeklē pamatskola, kuras kurss ilgst 6 mācības gadus. Pirmskolas un pamatskolas apmeklēšanai kopsummā paredzēti 7 gadi, kādēļ normāli starp šo skolu apmeklētājiem ir 7 gada gājumi, vecumā no 8—14 gadiem. Likums gan paredz, ka pēc pamatskolas beigšanas vēl obligāti jāapmeklē divgadīga papildskola, bet tā kā pēdējās praktiska dzīvē vēl nav izveidojušās, tad obligātā skolu apmeklēšanas vecumā nav iekaitēti vecums (15 un 16 g.), kas normāli atbilst papildu skolu apmeklēšanas vecumam.

Izglītība Ādažos

Ādažu pagastam, Rīgas apriņķī,
caur Ropažiem, vajadzīgi:
Garkalnes I. pak. pamatskolai
II. skolotājs (-ja),
Ādažu II. pakāpes pamatskolai
III. skolotājs (-ja),
Jaunciema II. pak. pamatskolai
III. skolotājs (-ja).
Kandidāti tiek lūgti ierasties personīgi
vai rakstiski, pieteikties pie pagasta
padomes **23. augustā 1923. g.**, pulksten
12 dienā, **Ādažu** pagasta namā, uzrādot
savus dokumentus. 3
Pagasta valde.

Ādažu II. pak. pamatskolai
(Rīgas apr. caur Ropažiem) vajadzīgs
skolotājs - pārzinis.
Kandidāti tiek uzaicināti rakstiski pie-
teikties vai personīgi ierasties pie **Ādažu**
pagasta padomes **29. novembrī 1923. g.**
plkst 12 dienā, **Ādažu** pagasta namā,
iesniedzot attiecīgus dokumentus.
Alga pēc valdības noteik., brīvs dzī-
voklis, apkurināšana un apgaismošana.
Tuvākā dzelzsc. st. Ropaži un Baltezers.
1
Pagasta valde.

Jauni skolotāji.
Ādažu pag. uz waļantām sko-
lotāju meētām bija peeteifuschees 104 kan-
didati. Gewehleja Garkalnes skolā Liliju
Ufšt, 2. pak. pamatskolā Martu Muliš,
Jaunzeema skolā Helenu Brenner. M.

Līdz pat 1927. gadam Rīgas apriņķa **Ādažu pagastam** bija jāuzņemas rūpes par **piecām** pamatskolām (agrākajām pagastskolām) un **12 tās skolotājiem**. 1923. gada 1. aprīļa "Izglītības Ministrijas Mēnešrakstā" uzskaitītas Ādažu pagasta pamatskolas: **Ādažos** (1.–5. klase, 3 klašu telpas, 103 skolēni, 3 skolotāji), **Berģos** (1.–4. klase, 2 klašu telpas, 28 skolēni, 2 skolotāji), **Garkalnē** (1.–4. klase, 2 klašu telpas, 58 skolēni, 2 skolotāji), **Carnikavā** (1.–3. klase, viena telpa, 40 skolēni, 1 skolotājs) un **Jaunciemā** (1.–5. klase, viena telpa, 85 skolēni, 3 skolotāji). Visiem bērniem **no 7 līdz 14 gadu** vecumam obligāti bija jāapmeklē mācību iestādes un mācības, protams, notika par brīvu.

Sludinājumi 20. gs. 20. gadu laikrakstā "Valdības Vēstnesis" liecina, ka **Ādažu pagasta skolās skolotāji** meklēti, prasot kandidātiem dokumentus "par izglītības cenzu" un apliecības par līdzšinējo darbību, priekšroka tika dota muzikāliem un sabiedriskiem darbiniekiem. Alga skolotājiem tika noteikta pēc valdības noteikumiem, kā arī brīvs dzīvoklis "ar apkurināšanu un apgaismošanu". (sk. 1. un 2. att.) Ādažos tātad jau 1923. gadā ir 6.klasīgā pamatskola, 1922. gadā mācās ap 120 skolēnu un meklē trešo skolotāju.
[Eekschzeme](#)1922.02.14 Latvijas Vēstnesis

1928. gadā ar Valsts prezidenta Gustava Zemgala izsludināto likumu Ādažu pagasta bieži apdzīvotā vieta **Jaunciems tiek pievienots Rīgai** (Valdības Vēstnesis, 11.06.1927.). Arī Jaunciema skolu pievienoja Rīgai, un **Ādažu pagastam uzturēšanai palika četras pamatskolas: Ādažos, Berģos, Garkalnē un Carnikavā**. Pamatskolas skolotājus uz pusēm ar valsti algoja Rīgas apriņķis, bet pagastam bija jāgādā par piemērotām skolas telpām.

1.att. 2.att. Periodika.lv

3.att. Valdības Vēstnesis, Nr.251 (12.11.1923)

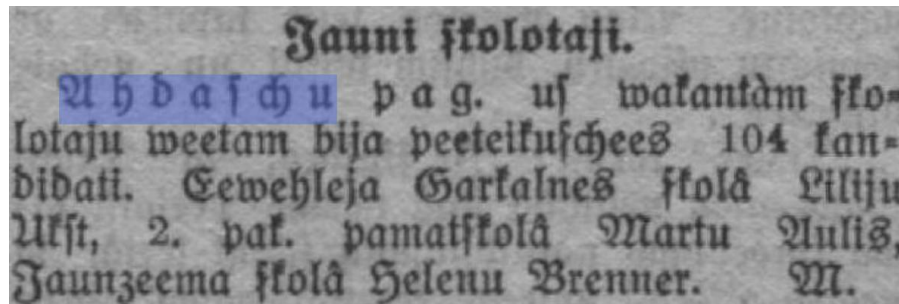
Skola un skolotāju meklējumi

Latvija.1923.10.19.Sociāldemokrāts >

Ādaži. Savāda skolu komplektēšana. Ādažu centra skola nekādejādi nevar tikt pie patstāvīga trešā skolotāja. 1921. gada rudenī šai vietā tika atkomandēta prakticante B. jaunkundze, bet iznāca tā, ka viņa aizbrauca pavasari nesagaidījusi. Skolā palika divi vien skolotāji pie 3 klasēm ar apm. 120 bērniem (arī 1922.g.). Pēdīgi izsūtīja no Rīgas rezerves skolotāju un vispēdīgi tika ievēlēts jauns 3. skolotājs G., bet arī viņš kādas «vājas klizmas» dēļ aizgāja. Nu gribēja šo lietu reiz galīgi nokārtot un sabiedrība sprieda, ka jāvēl «īsts iestrādājies» skolotājs un nevis jauns praktikants, kas «svaidīgs vēl raksturā un darbā». Tā kā Garkalnes un Jaunciema skolās vēl vajadzēja klāt pa vienam skolotājam, tad izsludināja veselas 3 skolotāju vēlēšanas uz reizi. Tas pievilka kandidātus. Vēlēšanu dienā kandidātu skaits bija pieaudzis līdz 104. Bija gan studenti, gan ilggadēji praktiži. Un iznākums – ievēlētas 3 jaunas, maz praktizējušas dāmas, no kurām viena ir – vietējā skolotāja sieva, otra – vietējā skolotāja brāļa meita un trešā – pirmējo paziņa, kura gan «papīrus jau izcenzējusi jau šovasar», bet 2 noliktos praktikantes gadus beigs tik uz nākošajiem Ziemassvētkiem... Tā tad īstenībā «atkal tie paši praktikanti». Padomē sēdēja arī vienas ievēlētās skolotājas vīrs. Par šo dāmu izredzēm tikt ievēlētām paši pagasta amata vīri zināja jau priekšlaikus stāstīt jaunpienākušajiem kandidātiem. Ja tā, tad paceļas jautājums, kamdēļ velti traucēt nopietni darbu meklējošus skolotājus un likt viņiem šķiest veltīgi ... ceļa izdevumiem? – Mūsu tautas audzinātāju materiālais stāvoklis nebūt nav tik spožs, ka viņi varētu prieka pēc vien izmest simtus uz vizināšanos pa faktiski aizņemtām vietām. Nedienis

Jauni skolotāji.

«Ādažu gag. Uz vakantajām skolotāju vietām bija pieteikušies 104 kandidāti. Ievēlēja Garkalnes skolā Liliju Akst, 2.pak. Pamatskolā Martu Aulis, Jaunciema skolā Helenu Bremmer. M.»

3.att. DZIMTENE 1923.09.04 Latvīš

Ādaži. Savāda skolotāju komplektēšana. Ādažu centra skola nekādejādi nevar tikt pie patstāvīga trešā skolotāja. 1921. gada rudenī šai vietā tika atkomandēta prakticante B. jaunkundze, bet iznāca tā, ka viņa aizbrauca pavasari nesagaidījusi. Skolā palika divi vien skolotāji pie 3 klasēm ar apm. 120 bērniem. Pēdīgi izsūtīja no Rīgas rezerves skolotāju un vispēdīgi tika ievēlēts jauns 3. skolotājs — G., bet arī viņš kādas „vājas klizmas” dēļ aizgāja. Nu gribēja šo lietu reiz galīgi nokārtot un sabiedrība sprieda, ka jāvēl „īsts iestrādājies” skolotājs un nevis jauns praktikants, kas „svaidīgs vēl raksturā un darbā”. Tā kā Garkalnes un Jaunciema skolās vajadzēja klāt pa vienam skolotājam, tad izsludināja veselas 3 skolotāju vēlēšanas uz reizi. Tas pievilka kandidātus. Vēlēšanu dienā kandidātu skaits bija pieaudzis līdz 104. Bija gan studenti, gan ilggadēji praktiži. Un iznākums — ievēlētas 3 jaunas, maz praktizējušas dāmas, no kurām viena ir — vietējā skolotāja sieva, otra — vietējā skolotāja brāļa meita un trešā — pirmējo paziņa, kura gan „papīrus jau izcenzējusi jau šovasar”, bet 2 noliktos praktikantes gadus beigs tik uz nākošajiem Ziemassvētkiem... Tā tad īstenībā „atkal tie paši praktikanti”. Padomē sēdēja arī vienas ievēlētās skolotājas vīrs. Par šo dāmu izredzēm tikt ievēlētām paši pagasta amata vīri zināja jau priekšlaikus stāstīt jaunpienākušajiem kandidātiem. Ja tā, tad paceļas jautājums, kamdēļ velti traucēt nopietni darbu meklējošus skolotājus un likt viņiem šķiest veltīgi ... ceļa izdevumiem? — Mūsu tautas audzinātāju materiālais stāvoklis nebūt nav tik spožs, ka viņi varētu prieka pēc vien izmest simtus uz vizināšanos pa faktiski aizņemtām vietām. Nedienis.

Skola un skolotāju meklējumi

1925.07.31 Sociāldemokrāts. Ādaži.

Skolotāju vēlēšanu karuselis

>

Tuvojas rudens. Skolās sāksies mācību darbi un ...mūsu skolotāju vēlēšanu karuselis sāks atkal sparīgi rinķī griezties. Tikai uz rinķi, gadu no gada! Tā viņš maļ, ja ne no mūžības, tad vismaz no tās nestundas, kopš mēs, ādažnieki esam tikuši pie savas skolas un līdz ar to, pie tik ļoti no mums iemīļotas skolotāju «mitošanas». Un kādi gan skolotāji te nav bijuši? Veci un jauni, precēti un vienīši, studenti un praktiskanti, epikūrieši un askēti, politiķi un sausi arodnieki. Bet viņi visi pēc gada, vai lielākais trim gadiem aizlīgojuši pār vēlēšanu karuseli! Labs priekš mums nav bijis ne viens: un tāpēc neatlaidīgi mēs viņiem atgādinām par āra durvīm... (Cik šī «vaļā durvju politika» nes labu pašai mūsu skolai, tur maza bēda.)

Nesen vēl, ka aizlīgojām pār karuseli pārzini **G.Nu** – tas esot dzēris miestu un dažiem iedzimto «meitotājiem» taisījis konkurenci. Viņam drīz sekoja skolotāji **Br.** un **Gr.** Bet nupat taisāmie laist pār karuseli pēc **G.** tik ļoti cildināto **A.** jaunkundzi (arī vietējās atturības biedrības priekšnieci, kura taču ne dzer, ne arī meito) un veram durvis skolotājam **Š-am**, cilvēkam, kas pārvalda 7 valodas un bez filozofijas studijām gatavo vēl teoloģiju. – Sak, te nu pat kristīgiem nacionāliem būtu mute ciet... Nekā! Jābrauc vien tālāk. Cik pēc smakas var spriest, tad aiz šī «mūžīgā karuseļa» slēpjas kāds senusenejs Lapsa Kūmiņš, kurš no netāla kakta ar visu savu «cienīgo» gribot šurpu pārļaipt, un tālab tagadējiem darbiniekiem jāiet... Citi atkal melš, ka ienākšot tads, kam pašam sava vēlēšanu frakcija un savs karuselis, ar kuru tad aizlīgošot pašus vēlētajus.. Bet Dieviņš nu sazin to? Tak jau laikam pasakas vien būs. Skaidri tik zina to, ka drīz atkal griezties vēlēšanu karuselis un būs mums jauni maļamie kandidāti.

Fatums

Ahdašchi. Skolotāju wehle-
fchanu karufels. Tuwojas rudens.
Skolās fahlfes mahzibas darbi un...
muhfu skolotāju wehlefchanu karufels fahls at-
kal sparīgi rinķi greeftees. Tikai uf rinķi, gadu
no gada! Tā winfch maļ ja ne no muhscht-
bas, tad wiſmas no tās nestundas, kopſch
mehs, ahdaſchneeki, eſam tikufchi pee ſawas
ſkolās un lihds ar to, pee tik loti no mums
eemihlotās skolotāju „mitofchanas“. Un tahl-
gan skolotāji te nawa bijufchi? Wezi un
jauni, prezeti un weenmiſchi, ſtudenti un pra-
tikanti, epifurefchi un aſteiti, politiķi un ſauſi
arodneeki. Bet wiſi wini pehz gada, waj lee-
lakais trim gadeem aiſlihgojuſchi pahr wehle-
fchanu karufeli! Labs preefſch mums nawa
bijis neweens; un tapehz neatlaidigi mehſ
wneem atgahdinam par ahra durwim...
(Zit ſchi „walo durwju politika“ neſ laba
paſchai muhsu ſkolai, tur maſa behda.) Neſen
wehl, ſa aiſlihgojām pahr karufeli pahrſini G.
Nu – taſ elot dſehriſ meestu un daſcheem
eedsimto „meitotajeem“ taiſiſis konkurenzi.

Winam drihs ſekoja ſkolotāji Br. un Gr. Bet
nupat taiſamees laiſt pahr karufeli pehz G. tik
loti zildinato A. jldſi (ari weetejās atturibas
beedribas preefſchneezi, kura taiſchu ne dſer,
ne ari meito) un weram durwis ſkolotājam
Sch—am — zilweſam, ſaſ pahrwalda 7 walodas
un beſ filofofijas ſtudijam gatawo wehl teo-
logiju. — Sak, te nu pat kriſtīgiem nazona-
leem buhtu mute zeet... Netā! Jabrauz
ween tahlak. Zit pehz ſmaſas war ſpreest,
tad aiſ ſchi „muhschiga karufela“ flehpjas
lahds ſenuſenejs Lapsa-Kuhmiſch, kurfch no
netahla lakta ar wiſu ſawu „zeenigo“ gribot
ſchurpu pahrlaipot, un talab tagadejeem dar-
bineekeem jaeet... Ziti atkal melſch, ſa ee-
nahſſchot tahds, ſam paſcham ſawa wehletāju
ſraſzija un ſaws karufels, ar kuru tad aiſlih-
goſchot paſchus wehletajus... Bet Deewinfch
nu ſaſini to? Tak jau laiſam paſaſas ween
wiſs buhs. — Skaidri tik ſin to, ſa drihs at-
kal greeſftees wehleſchanu karufels un buhs
mums jauni maſamee kandidati. Fatums.

Uzbrukums skolai

Uzbrukums skolai

Ja lihds šchim Rīgas aprinča valdes pilsoņu kungi izturējās ar diezgan leelu labvēlību pret skolu, tad 13. aprīļa sēdē stāvoklis mainījies un iesākts gājiens pret skolu un skolotājiem. Šini skolu valdes sēdē pilsoņu kungi uzstājās par skolotāju skaita samazināšanu tais 6.kl. pamatskolās, kur lihds šchim strādāja 4 skolotāji, bet skolēnu skaits nesasniedz 90. Motīvs šai skolotāju skaita samazināšanai — saimnieciskās grūtības. Bija priekšlikums samazināt skolotājus: Ādažu, Allažu, Babītes, Allažu, Babītes, Berbru, ..., bet pavisam likvidēt Ķempju pagasta skolu»

< [Uzbrukums skolai](#) 1931.04.23 Sociāldemokrāts raksta –

«Ja līdz šim brīdim Rīgas aprinča valdes pilsoņu kungi izturējās ar diezgan lielu labvēlību pret skolu, tad 13. aprīļa sēdē stāvoklis mainījies un iesākts gājiens pret skolu un skolotājiem. Šinī skolu valdes sēdē pilsoņu kungi uzstājās par skolotāju skaita samazināšanu tais 6.kl. pamatskolās, kur līdz šim strādāja 4 skolotāji, bet skolēnu skaits nesasniedz 90. Motīvs šai skolotāju skaita samazināšanai – saimnieciskās grūtības. Bija priekšlikums samazināt skolotājus: Ādažu, Allažu, Babītes, Allažu, Babītes, Berbru, ..., bet pavisam likvidēt Ķempju pagasta skolu»

Ministrs apstiprināja skolu valžu priekšlikumus par skolotāju atļaušanu, pārcelšanu un iecelšanu. Atļauti šādi skolotāji: **Ādažu** pagasta **pamatskolas** skolotāja **Marta Drēziņa**, **Birgales** **Saulgoļu** pa-

[Pahrmaiņas skolu dzihvē](#) 1934.09.29 Latvī

«Ministrs apstiprināja skolu valžu priekšlikumus par skolotāju atļaušanām, pārcelšanām un iecelšanām. Atļauti šādi skolotāji: **Ādažu pagasta pamatskolas skolotāja Marta Drēziņa**, ...»

Ādažu vecajā pamatskolā

1.att. Skolēnu grupa pie vecās skolas, vidū nez.skolotājs, Marta Aulis (vēlāk Drēziņa) , - , Alvīne Kalniņa, vēlāk Ozoliņa .

2.att. Skolēnu grupa , centrā nez.skolotājs un Paulīne Kaspars (dz.Aizputne) ap 1926. gadu

3.att. Pirmā klase pie vecās skolas, vidū skolotāja **P.Kaspars**, ap 1925. gadu (Ādžu vsk. muzeja fotoarhīvs)

4.att. Pie vecās skolas, vidū skolotāja **Alvīne Kalniņa**

Ādažu pamatskola

1923.09.28.Darba Balss Weenlga iseja — maj nu nenormālais jaeeweeto kahdā mahjprahtigo namā, maj pate nabagmahja japahrzeļ us kahdu notuļaku meetu. Ahdaschu zentra skolai tas nahktu tikai par labu: — ar to atbrihmotos tagadējā nabagmahja 2 prāhwas i stabaß, kur maretu eemeetot 5. un 6. klasi... (vienīgā iespēja- vai nu nenormālos jāievieto vājprātīgo namā, vai pate nabagmāja jāpārceļ uz kādu nomaļāku vietu. Ādažu centra skolai tas nāktu tikai par labu:- ar to atbrihvotos tagadējās nabagmājas 2 prāvas istabas, kur varētu ievietot 5. un 6. klasi.)

1926. gada "Iekšlietu Ministrijas Vēstnesis" (Nr. 43, 07.09.1926.) ziņo, ka skolas ēkai piešķirts arī īpašs valsts aizdevums – 6000 latu. Pārējie līdzekļi pagastam bija jārod pašam. Tā paša gada maijā tika likts pamatakmens jaunai skolas ēkai Ādažu centrā.

Tagad lieta jau pavisma tiktāju, ka 16. maijā notika jauncelāmās pamatskolas pamata akmeņa iesvētīšana. Skolas namu ceļ centrā, pag. valdes nama tuvumā būvuzņēmējs Mūrmans pēc arch. doc. Kundziņa projekta. Nams izmaksās 106 000 latu naudā, un .. vēl pagasta iedzīvotājiem būs jākalpo bez maksas daudz darba dienu [brīvprātīgais darbs – E. P.]. [...] Pamata akmenī iemūrēja pergamentu ar ziņām par tag. valdības, vietējo pašvaldību un privāto organizāciju sastāvu, kā arī naudas zīmes un tās dienas laikrakstu numurus. Ceremonijai sekoja mielasts plašajā pagasta nama zālē, kur pie bagātīgi klāta galda bez alkohola dzērieniem atskanēja daudz ierosinošu un cildinošu runu." (**Izglītības Ministrijas Mēnešraksts**, Nr. 13; 18.05.1926., 2. lpp.)

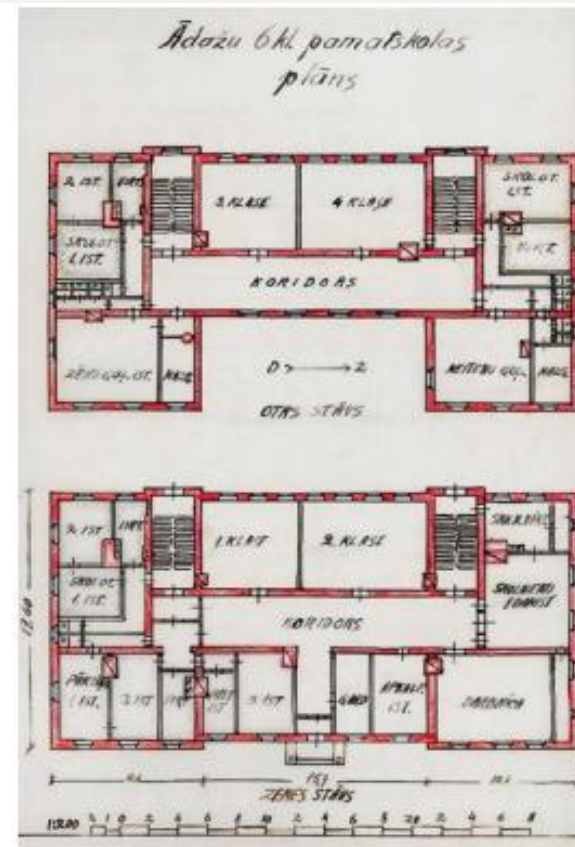
Ādažu jauno skolu uzcēla apmēram viena gada laikā un iesvētīja **1927. gada 11. septembrī**.

Ādažu pamatskolas projekta autors ir **Pauls Kundziņš** (1888– 1983) – latviešu arhitekts, etnogrāfs un Latvijas Universitātes profesors. Ēkā izmantoja nedegušās Carnikavas pils kapiteļus un materiālus. 1958.gadā skolas celtni iegūst paplašinātu 2. un piebūvētu 3. stāvu.

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=888652213266110&id=100063640177382&set=a.501538328644169>

➤ P. Kundziņa zīmētais skolas plāns. (LVVA, 6637. f., 3. apr., 281. l., 2. lp.) Zemes stāvā izvietotas divas klases, divi dzīvokļi – skolotājam un skolas pārzinim, darbnīca, skolēnu virtuve un ēdamistaba. 2. stāvā – divi skolotāju dzīvokļi, divas klases, zēnu un meiteņu guļamistabas

Pārziņi, skolotāji (1919. – 1944.)

*Jānis Jansons, ticības māc. skolotājs (1921-1940) >

< **Paulīne Kaspars (dz.Aizputne)**, skolotāja no 1924./1925.m.g. līdz 1928.g

*~**Marta Aulis** (no 05.09.1926 . **Drēziņa**) mūzikas skolotāja (1923. – 1934.) >

< **Pārzinis** - (1927/1928) **Neivalds Pēteris**, skolotājs no 1928 līdz 1940 (1942).

Pārzinis –(1928-1938) **Jūlijs Grundulis** >

<*~**Alvīne Kalniņa**, vēlāk **Ozoliņa**, matemātikas skolotāja no 1928.g.?

*~**Milda/Marija Kondrāte**, vēlāk **Grundule** (dz.07.06.1896.), skolotāja no 1928.g.,- 1931?. >

***Berķis**, skolotājs (1929- 1935 ?)

*~**Juris Pontēvičs**, **Jura dēls** (1892-1961?), skolotājs (1929-1936?), vēlāk Seces un Zāles sk. pārzinis/direktors

***Bikša**, skolotājs (1929-1935?)

*~**Āboliņa**, skolotāja (1935-1936?)

Pārzinis -(1938. – 1942.) **Bergs Aleksandrs** >

< **Mūrniece Biruta**, skolotāja - ~1940.

Pārzine- (1942. – 1944.) **Drēziņa Marta** >

*Pēc **Elza Jēkabsones** (dz. **Rubene**), 1930.gada absolventes atmiņām (1982.g.)

~Pēc **Ārijas Lejnieces**(dz. **Krēsliņa**) , 1936.gada absolventes atmiņām

Ādažos vēl strādā –

860. **Allis, Jānis** 25./1.84. Ped. k. pl 1903.—19. Rīgas apr. Carnikavas I pak.sk.

Iespējams - **Drēziņš Augusts Ludvigs Otomārs** (Ludis)

873. **Bāliņš, Ansis** 19./11.64. Skol. scm, pl 1885- 30 g. 7 m. 28 d. Rīgas apr. Rempu I pak.sk.

Ādažu sešklasīgā skola

Ādažu jaunbūvētai 6-klasīgai pamatskolai
c. Garkalnu (23 km. no Rīgas,
7 km. no Ropažu un 6 km. no
Baltezersa stacijām, uz Gaujas
krasta) vajadzīgs

skolotājs-pārzinis.

Vēlams muzikāls, spējīgs vadīt
dziedātāju kori un sabiedrisko
darbnieks. — Kandidāts, ar
pilnas pamatskolas skolotāja tie-
sībām, uzaicinā ierasties personīgi
pie pagasta padomes, **Ādažu pag-**
namā, š. g. 28. jūlijā, pulksten
11 dienā, vai pieteikties rakstiski
iesniedzot dokumentus par izglī-
tības cenzu, līdzšinējo nodarbo-
šanos un veselības stāvokli.

Alga pēc valdības noteikumiem
dzīvoklis, apkurināšana, apgaismo-
šana un dienesta zeme.

7624a Pagasta valde.

Valdības Vēstnesis, Nr.140 (30.06.1927)

inspektors Begis, Sačimas dep. Grantskalns,
no Bārnīkavas skolas Albis, no „Latvija” red.
A. Aizupītis u. v. g. Jaunbūvētais skolas
pārzinis Neivalds solījās bērnu audzināt par
krietniem pilsoņiem. Pēc tam audzinātņu kore-
skolotajās M. Drēziņas vadībā noskandināja
vairākas dziesmas. Skolā darbojas 4 skolotāji:
Neivalds, Drēziņa, Jansons un Kaspars. Pēc
tam sveiktu viesus iepazīstināja ar skolas na-
ma telpām. Baltais un staltais skolas nams
jau no ārienes ar saviem arhitektoniskiem veido-
jumiem liecina, ka to darinājis ievērojamais arhitekts,
doc. P. Kundziņa roka. Visās klāsēs ieplūst gaisma un ir
pietiekoši daudz gaisa, koridori ērti u. t. t. Ierīkota arī
elektriskā apgaismošana un priekšzīmīga ventilācija.

Skolas nama iesvētīšana Ādažos. 1927.09.13 Latvija

PĒTERIS NEIVALDS

03.10.1889. - 23.08.1984.

Ādažu 6 –kl. pamatskolas pārzinis 1927. -1928.

Skolas nama iesvētīšana Ādažos.

«Svētdien Ādažu pagasts iesvētīja savu jauno 6-kl. pamatskolas namu. Lai gan pagastā jau ir 5 skolas un iedzīvotāji stipri cietuši pasaules karā, pagasts uzcēlis vēl vienu jaunu skolas namu, kas ir viens no dižākajiem skolu namiem Latvijā...Pēc mācītāja runas, vietējais jauktais koris, jaunā skolas pārziņa **Neivalda** vadībā nodziedāja „Ak Juruzāleme, modies!” Tad pagasta darbvedis Libtāls sniedza pārskatu par skolas celšanu. Nama izbūve aprēķināta 100,000 ls, bet izmaksājusi tikai 70,000 ls, jo ikviens pielicis savu roku, lai izdevumi būtu mazāki. Pateicoties ādažnieku lielajai centībai- ieguldītajam darbam un naudas līdzekļiem, tagad radies šis staltais skolas nams. **Jaunievlētais skolas pārzinis Neivalds** solījās bērnu audzināt par krietniem pilsoņiem. Pēc tam audzēkņu koris skolotājās M. Drēziņas vadībā noskandināja vairākas dziesmas. Skolā darbojas 4 skolotāji: **Neivalds, Drēziņa, Jansons un Kaspars**. Pēc tam sveiktu viesus iepazīstināja ar skolas telpām. Baltais un staltais skolas nams jau no ārienes ar saviem arhitektoniskajiem veidojumiem liecina, ka to darinājis ievērojamais arhitekts, doc. P. Kundziņa roka. Visās klāsēs ieplūst gaisma un ir pietiekoši daudz gaisa, koridori ērti. Ierīkota arī elektriskā apgaismošana un priekšzīmīga ventilācija...»

4.att. Ādažu jaunā 6-kl. 1927.09.12 Jaunākās Ziņas, Sams M. (Ādažu draudzes skolas skolnieks)

Apliecības Nr. Skolotāja uzvārds, vārds. Kad dzimis. Izglītības cenzā. Cenzā pakāpe No kāda gada strādā. Prakses ilgums
līdz 1/VIII.—22. g. Nodarbošanās vieta 1923./1924. m. g.

3654. Neivalds, Pēteris 3.X-89. Mājsk. eks. pl Valmieras apr. Līča I. pak.

2534. Kaspars, Paulīne, 22./IX-90. 8- ped. kl. pl 1915.—7. Rīgas apr. Madlienas II. pak.
dz. Aizputne

4677. Aulis, Marta 7./XI-97. Vidusskola, pl Rīgas apr. Ādažu 6-kl. pmtsk.

1.att. Fragments no Latvijas obligatorisko skolu skolotāju saraksts : latviešu skolas
1923./24. mācības gadā. (1924)

1927.gada 11. septembrī skolā darbojas 4 skolotāji: **Neivalds, Drēziņa, Jansons un Kaspars**. Pēc **Skolas nama eeswehtischana Ahdazchos**. 1927.09.13 Latvī

2.att. Pēteris Neivalds (03.10.1889. – 23.08.1984.) Mājskolotājs, eksterns strādājis Valmieras apriņķa Līča 1. pakāpes skolā, vēlāk pārzinis Ādažu 6-kl. pamatskolā (1927./1928.). Strādājis Rīgas 2. ģimnāzijā (tagad valsts Vācu ģimn.), 1949.g. – Rīgas Ilģuciema 14. pamatskolā.

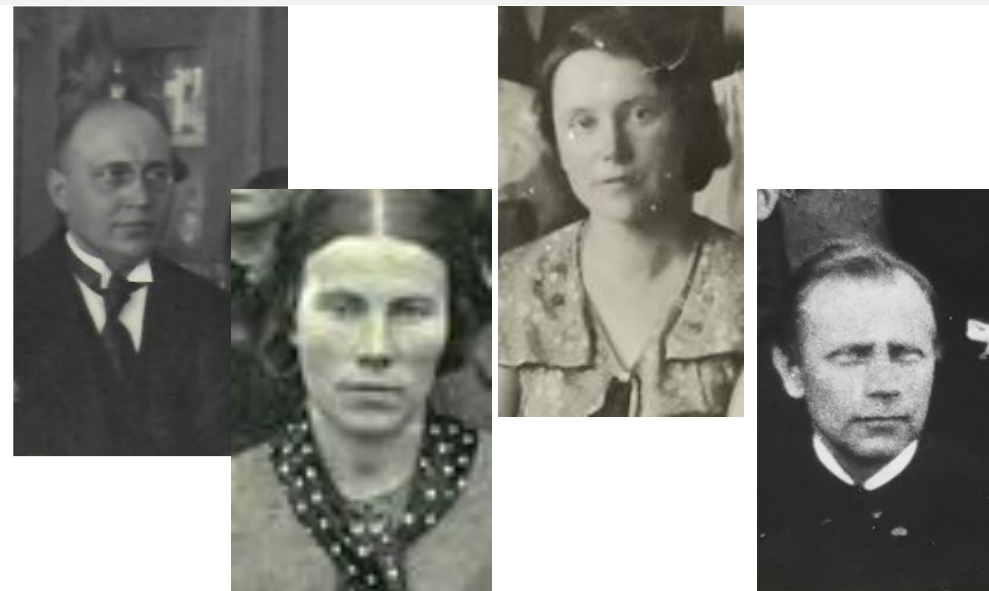
3.att. Paulīne Kaspars (dz.Aizputne) (dz.22.09.1890.) apgūvusi 8. pedagoģisko klasi, Strādā no 1915. gada , 1922. gadā prakses ilgums 7 gadi , 1923./24. m.g. Madlienas II pak. skolā. Pēc tam Ādažu 6-kl. pamatskolā , iespējams jau no 1924./1925.m.g.

4.att. Audzēkņu iemīļota bija skolotāja **Marta Aulis (Drēziņa** no 1926. gada sept.) (07.11.1897. - 23.08.1987.), vēlākā Ādažu pamatskolas pārzine. **Marta** bērniem mācīja mūziku – klavieres un vijolspēli, kura pašai bija sevišķi tuva. Ādažu pamatskolā strādā no 1923. – 1934.gadam, 1934.gada septembrī atbrīvota no darba Ādažu skolā. Pārzine no 1942.

5.att. Jānis Jansons - skolotājs, literāts (13.10.1880. – 07.05.1948.) 1921. gada rudenī atgriežas Latvijā, no tā laika līdz 1940. gadam strādā Ādažu pagasta sešklasīgā pamatskolā.

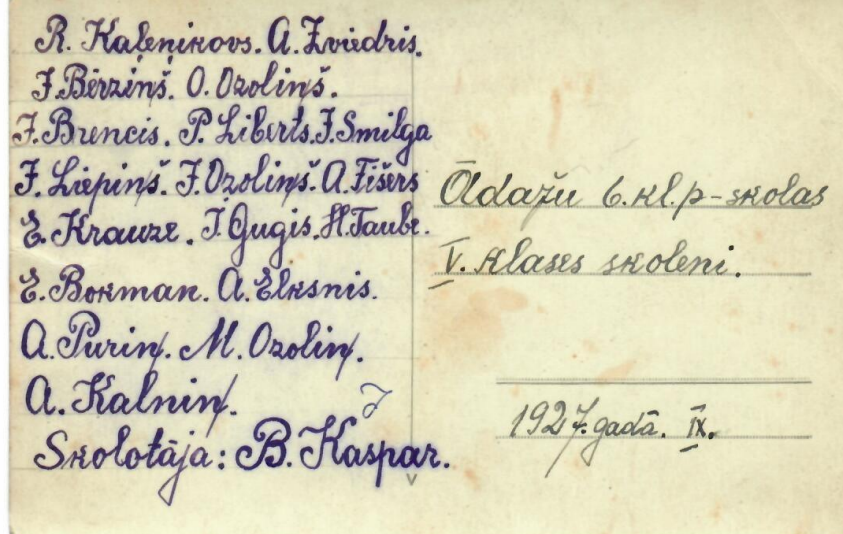
6.att. Skolas labiekārtošana 1927.g. **PAGĀTNES DIALOGS AR TAGADNI - Ādažu novads - Ādaži**

ĀvskM 2025

Ādažu skolu pārzīņi un laiks – Pēteris Neivalds (1927. – 1928.)

Ādažu sešklasīgās pamatskolas audzēkņi 1923. - 1929.

1., 2. att. Piektās klases skolēni, vidū skolotāja P. Kaspars, 1927./1928.

3. att. Ģeogrāfijas stunda, 1928., foto L. Drēziņš

4., 5. att. Piektās klases meitenes un zēni ķīmijas laboratorijā, vidū skolas pārzinis Pēteris Neivalds, 15.02.1928.

6. att. Sestās klases skolēni, aizmugurē skolotāja Alvīne Ozoliņa, 1928./1929 (Ādžu vsk. muzeja fotoarhīvs)

Vienas klases stāsts no 1. – 6. klasei

Ādažu jaunbūvētai 6-klasīgai pamatskolai
 c. Garkalnu (23 km. no Rīgas,
 7 km. no Ropažu un 6 km. no
 Baltežera stacijām, uz Gaujas
 krasta) vajadzīgs
skolotājs-pārzinis.

Vēlams muzikāls, spējīgs vadīt
 dziedātāju kori un sabiedrisko
 darbinieks. — Kandidatus, ar
 pilnas pamatskolas skolotāja tie-
 sībām, uzaicina ierasties personīgi
 pie pagasta padomes, **Ādažu** pag-
 namā, š. g. 28. jūlijā, pulksten
 11 dienā, vai pieteikties rakstiski
 iesniedzot dokumentus par izglī-
 tības cenzu, līdzšinējo nodarbo-
 šanos un veselības stāvokli.
 Alga pēc valdības noteikumiem
 dzīvoklis, apkurināšana, apgaus-
 mošana un dienesta zeme.
 7624a Pagasta valde.

Valdības Vēstnesis, Nr.140 (30.06.1927)

L.Drēziņa foto (Ādažu vidussk.fotoarhīvs)

No 1928. gada līdz 1938. gadam par Ādažu sešklasīgās pamatskolas pārzini strādā **Jūlijs Grundulis**. Viņš bija iecienīts audzēkņu un kolēģu vidū, aktīvi iesaistījās pagasta kultūras dzīvē. 1938. gadā notiek divu kaimiņpagastu skolas direktoru "rotācija". Ropažu skolas pārzini **Aleksandru Bergu** ministrijas ierēdņi pārceļ no Ropažiem uz Ādažiem (*Rīts*, Nr. 191, 13.07.1938., 6. lpp.). Savukārt viņa vietā uz Ropažiem tiek nosūtīts **Jūlijs Grundulis** (*Izglītības Ministrijas Mēnešraksts*, 01.10.1938., 435. lpp.).(*)

*Adazi_gramata_elektroniska_versija-2021.30.04..pdf

2023 ĀvskM

Ādažu pagasta Brīvības pieminekļa komiteja. 1933. gads.
No kreisās — Ādažu pamatskolas pārzinis Jūlijs Grundulis,
Ādažu pagasta vecākais Jānis Kalniņš ar amata zīmi sudraba ķēdē kaklā,
viņam blakus — Pēteris Lībtāls.(*)

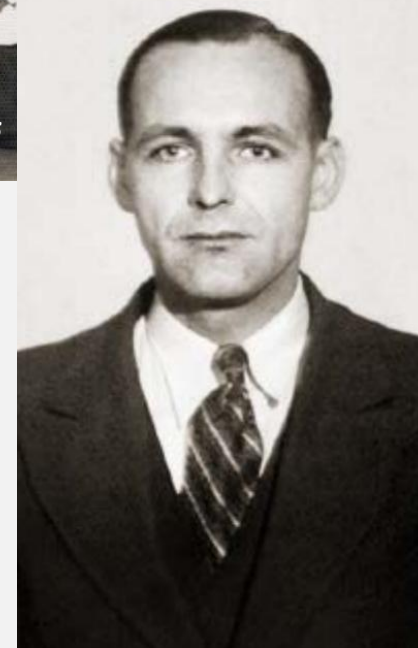
Skolas izlaidums 1929. gadā. Otrajā rindā no kreisās sēž skolotājas
Alvīne Ozoliņa, Marta Drēziņa, skolas pārzinis J. Grundulis. L. Drēziņa foto (*)

Ādažu pamatskolas pārzinis (direktors) Jūlijs Grundulis
— arī Ādažu kora dalībnieks. Ap 1934. gadu (*)

JŪLIJS GRUNDULIS

‘Ādažu 6-klasīgā pamatskolas
pārzinis 1928. – 1938.

Ādažu skolu direktori un laiks – Jūlijs Grundulis

Ādažu sešgadīgās pamatskolas skolotāji un skolēni. Foto: ap 1928.gadu. Centrā direktors Jūlijs Grundulis, pa kreisi skolotājas Marta Drēziņa un Alvīne Ozola, pa labi M.Grundule <http://galerija.adazikultura.lv/index.php/1918-1940/baznicas>

Ādažu pagasta vadītāji un skolēni valsts dibināšanas svinībās Tautas namā. Otrā rindā piektais – skolas pārzinis Jūlijs Grundulis.

Aizmugurē otrais no labās Lāčplēša Kara ordeņa kavalieris M.Pētersons. 1937.gads. <http://galerija.adazikultura.lv/index.php/1918-1940/baznicas>

1.att. Nezināmas cilvēku grupas foto, centrā Ādažu sešgadīgās skolas pārzinis **Jūlijs Grundulis**, foto *L.Drēziņš*

2.att. Ādažu sešgadīgās skolas skolēnu un skolotāju grupa, vidū pārzinis **Jūlijs Grundulis**, pa labi skolotājs **Jānis Jansons**, pa kreisi skolotāja **Alvīne Ozoliņa**, aiz J.Grunduļa stāv skolotāja **Marta Drēziņa** 1932., foto *L.Drēziņš*

(Ādažu vsk. muzeja fotoarhīvs)

- 1.att. Ādažu sešgadīgās skolas audzēkņi mūzikas nodarbībā. Foto ap 1929.gadu. (*)
- 2.att. Mājturības stundās apgūto prasmju demonstrēšana - audzēkne pašdarinātajā tautas tērpā pie pašas izaudzētās puķes. Foto ap 1930.gadu. (*)
- 3.att. Ādažu mazpulka dalībnieks **J.Drunka** priecājas par izmēģinājuma laukā izaudzēto ražu. Foto ap 1935.gadu. (*) 1936. gada mazpulku saietā Cēsīs **Diženā** nosaukumu piešķīra 13 mazpulku dalībniekiem (no 400), to starp : **Jānim Drunkam** no Ādažu mazpulka. Katrs diženais saņēma Latvijas lauksaimniecības kameras naudas balvu — 25 ls. [Valdības Vēstnesis](http://www.vitber.com/lv/lot/37496) 1936.03.18 *Valdības Vēstnesis*

- 4.att. Nozīme, **Mazpulku diženais**, Latvija, 20.gs. 20-30ie gadi, 36.1 x 35.6 mm, 17.25 g
<https://www.vitber.com/lv/lot/37496>
- 5.att. Viena no pirmajām Ādažu pamatskolas skolotājām **Alvīne Ozoliņa** ar audzēkņiem skolas virtuvē. 1928. gads. L. Drēziņa foto. *Adazi_gramata_elektroniska_versija-2021.30.04..pdf*

* <http://galerija.adazikultura.lv/index.php/1918-1940/baznicas>

1938. gadā notiek divu kaimiņpagastu skolas direktoru "rotācija". Par kāda skolēna skolēna plēšanu aiz auss, Ropažu 4 klasīgās pamatskolas pārzinim **Aleksandram Bergam** tiek piespriests sods – 7 dienas arestā, un ministrijas ierēdņi viņu pārceļ no Ropažiem uz Ādažiem. (*)

«**Aleksandrs Bergs** no Ropažu pag. 6 kl. pam. sk. uz Ādažu pag. 6 kl. pam. sk. par ar š. g. 23. sept.; **Jūlijs Grundulis** no Ādažu pag. 6 kl. pam. sk. uz Ropažu pag. 6 kl. pam. sk. par pārz. ar š. g. 1. okt.» (*Pārmaiņas I. M. padoto darbinieku sastāvā. I. Ministra rīkojumi. 1938.10.01 Izglītības Ministrijas Mēnešraksts 435. lpp.*) (*)

Ādažos jaunais skolas pārzinis **Aleksandrs Bergs** (1896–1942) ātri iesaistījās pagasta aktivitātēs – skoloja bērnus, diriģēja Ādažu kori, vadīja vietējos mazpulkus un kā režisors darbojās skolēnu pašdarbības teātra trupā. Pret skolēniem viņš bija prasīgs, kaut arī straujas dabas, un iemantoja izprotoša skolotāja statusu. (*) Koru vadīšanā jau bija zināma pieredze piedaloties ar kori «Ropažu Jaunatne» deviņajos dziesmusvētkos kā diriģents. *Mūzikas Apskats, Nr.2 (01.02.1936). Aleksandrs Bergs* Ropažos strādā no 1923.g. *Brīvā Zeme, Nr.138 (22.06.1938)*

1.att. Ādažu 6-gadīgās pamatskolas skolēni un skolotāji, ceturtā rindā no kr. sestais – **Aleksandrs Bergs** 1940. (*Ādažu vsk. muzeja fotoarhīvs*)

2.att. Ādažu skolas mazpulkus teātra vadītājs direktors **Aleksandrs Bergs** savu audzēkņu vidū. Ap 1938.g. Mazpulkus devīze - "Sirds, prāts, veselība un čaklas rokas!" (*)

ALEKSANDRS BERGS

**Ādažu 6-klasīgās pamatskolas
Pārzinis (1938. – 1942.)**

*Adazi_gramata_elektroniska_versija-2021.30.04..pdf

Aleksandrs Bergs, Jāņa dēls (27.09.1896. - 22.12.1971.) dzimis 1896.g. Limbažos, 1917. gadā beidzis Cēsu reālskolu (direktors Longins Ausējs), 1921. gadā iestājies Latvijas universitātē Filoloģijas un filozofijas fakultātē, pedagogijas novirzienā. Studējis no 1921. līdz 1923. gadam Vēlāk pievērsies skolotāja darbam. Bijis Ropažu un vēlāk **Ādažu pamatskolas pārzinis**. Līdztekus skolotāja pienākumiem, piedalījies sabiedriskā darbā, būdams kora diriģents, mazpulka vadītājs un teātra trupas režisors.

Dodas bēgļu gaitās, ir amerikāņu zonas DP (pārvietotā persona), 1950. gada decembrī ar kuģi «General S D Sturgis» no Bremerhafenas (Vācija) nonāk Ņujorkā. Savienotās Valstīs apmeties uz dzīvi Pensilvānijā, netālu no Kvēkertaunas, Saudertonas pilsētiņā. Kad sāk organizēt Bukskauntijas un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzi, **A. Bergs** aktīvi iesaistās tās izveidošanā. Ir draudzes priekšnieks, priekšnieka vietnieks, ieņēmis arī citus amatus. Viņš uzņēmās 1951.gadā pie draudzes nodibinātās svētdienas skolas vadību. Dziedāja draudzes korī. Bija sabiedriskā darba mīļotājs un organizēja teātra trupu. Viņa darba prieks aizrāva līdzī citus. Radās arī spēlētāji no jaunās paaudzes. Trupas vadītājs ar prasmi sagatavoja lugas, ar kurām iepriecināja skatītājus pašu draudzē un arī citās latviešu kolonijās. Iesāktais darbs turpinājās, līdz **Aleksandrs Bergs** ar dzīves biedri nopelnījuši pensiju, pārcēlās uz Kanādu pie dēla un meitas ģimenēm. Sieva Elizabete.

Avots: "Laiks", 19.01.1972 <https://timenote.info/lv/Aleksandrs-Bergs-27.09.1896>
<https://www.myheritage.lv/> <https://www.archiv.org.lv/studenti/i>

Ādažu sesklasīgās pamatskolas skolotāji ar jauniesaucamo grupu 1940. gada rudenī?

Pirmā rindā no kreisās trešā – skolotāja **Biruta Mūrniece**, otrs **Pēteris Neivalds**, otrā rindā piektais – pārzinis **Aleksandrs Bergs**.
foto L.Drēziņš, (Ādažu vsk. muzeja fotoarhīvs – 3. albūms)

MARTA DRĒZIŅŠ(A)

Ādažu 6-klasīgās pamatskolas mūzikas skolotāja, vijolniece.

Skolas pārzine (1943. – 1944.)

M. Drēziņa

- 1.att. Skolas izlaidums 1929. gadā. Otrajā rindā no kreisās sēž skolotājas Alvīne Ozoliņa, Marta Drēziņa, skolas pārzinis Jūlijs Grundulis, skolotājs Jānis Jansons. L. Drēziņa foto (*)
- 2.att. Mūzikas skolotāja, vijolniece Marta Drēziņa L. Drēziņa foto (*)
- 3.att. Ādažu fotoamatieris Augusts Ludvigs Otomārs (Ludis) Drēziņš (1899.17.06. – 1983.31.12.) ar sievu Martu (07.11.1897. – 23.08.1987.) ap. 1930.g. (*)
- 4.att. Marta Drēziņa, 20.gs. 20.gadi, foto L.Drēziņš (Ādažu vidussk.fotoarhīvs – 3.albūms)
- 5.att. Ādažu 6-klasīgās pamatskolas 3. un 4. klases skolēni ar skolotāju Martu Drēziņu. 1929./1930. m.g. (*)
- 6.att. Skolotāja Marta Drēziņa (vidū) ar saviem bijušajiem audzēkņiem pie Ādažu 6-klasīgās pamatskolas. 1935.g. foto - L. Drēziņš (Ādažu vidussk.fotoarhīvs – 3.albūms)

1.att. Ādažu sešklasīgās pamatskolas 3. un 4. klase 1934. gadā ar skolotāju **Martu Drēziņu**.

Foto L.Drēziņš (Ādažu vidussk.fotoarhīvs – 3. albūms)

2.att. Ādažu sešklasīgās pamatskolas 6. klases meitenes ar skolotāju **Martu Drēziņu** 1934. gadā (pirmā otrā rindā no labās puses – skolniece **Mirdza Rubene**, blakus skolotājai, iespējams, viņas meita Nora Daila)

Foto - L.Drēziņš (Ādažu vidussk. fotoarhīvs – 3. albūms) skolotājs Ādažos

Marta Drēziņš(a) (07.11.1897.Latvija - 23.08.1987.Austrālija) dzimusi **Jēkaba** un **Lienes** (dz.Lācītis) **Aulis**, 5 bērnu ģimenē Alsviķos, Latvijā. No **1923. gada strādā Ādažu sešklasīgajā pamatskolā**, 1934. gada septembrī pedagogu samazināšanas kampaņā tiek atlaista no skolotājas amata. No 1942./1943? gada ir Ādažu skolas pārzine, 1944. gadā emigrē ar ģimeni uz Vāciju, kur dzīvo Šveinfurtē (Virzburgā), Bavārijā, pārvietoto personu „Displaced Persons Camps” jeb DP nometnē. 1949. gada 20. aprīlī ar kuģi «Swalbard» no Neapoles ierodas Melnburnā, Austrālijā. Precējusies (05.09.1926.) ar Ludi (Augustu Ludvigu Otomāru) **Drēziņu** (Ādažu fotogrāfu un skolotāju). Ģimenē ir meita **Nora Daila Pržialgovska** (1930. -), kas 2005. gadā par aktīvu sabiedrisku darbību saņem Šolhaivenas (Shoalhaven), Austrālija, pilsētas valdes atzinības rakstu (Certificate of Nomination) un dēls **Aivars Leonīds Drēziņš** (12.05.1935.- 16.01.2011.), **dzimis Ādažu pagastā, pamatskolas gaitas sācis Ādažos**, turpinājis Vācijā, Virzburgā un beidzis Austrālijā. Ieguvis B.arch, grādu 1963. gadā N.S.W. Universitātē Sidnejā. 20. gadsimta septiņdesmitos gados strādā Austrālijā arhitektu firmā Rudder, Littlemore & Rudder Pty. Ltd., kurā iesaistīts kā „associate director”.

<https://www.geni.com/people/Aivars-Dr%C4%93zi%C5%86%C5%A1/6000000007171817257>

2005.05.11 Austrālijas Latvietis, <https://www.wikitree.com/wiki/Aulis-8> periodika.lv

Drēziņš, Aivars Leonids, — dz. (12.5.1935.) Ādažu pagastā, Rīgas apriņķī. Pamatskolas gaitas sācis Ādažos, turpinājis Vācijā, Vircburgā un beidzis Austrālijā. Ieguvis B. arch. gradu 1963. gadā N.S.W. Universitātē Sidnejā. Strādā arhitektu firmā Rudder, Littlemore & Rudder Pty. Ltd., kūrā iesaistīts kā „associate director”.

1.att. Marta Drēziņa skolēnu vidū. Ap 1929. gadu. (*Vilhelmu ģimenes foto albūms*)

2., 3. att. Aivars Leonīds Drēziņš. *Periodika.lv* 4.att. Marta Drēziņa skolēnu vidū. Ap 1933. gadu (*Ādažu vsk. muzeja fotoarhīvs*)

5.att. «Jauni skolotāji. Ādažu pagastā uz vakantām skolotāju vietām bija pieteikušies 104 kandidāti. Ievēlēja Garkalnes skolā **Liliju Akst**, 2. pakāpes pamatskolā **Martu Aulis** (vēlāk Drēziņa), Jaunciema skolā – **Helēnu Bremers**.» *Latvis Nr.588 (04.09.1923.)*

Jauni skolotāji.
U h d a s h u p a g. u s w a k a n t ā m s k o -
l o t a j u w e e t a m b i j a p e e t e i k u s h e e s 104 k a n -
d i d a t i. G e w e h l e j a G a r k a l n e s s k o l ā L i l i j u
A k s t, 2. p a k. p a m a t s k o l ā M a r t u A u l i s,

Ādažu 5., 6.klasīgas skolas audzēkņi

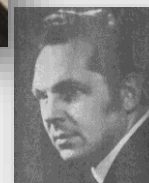
< DRUNKA JĀNIS (1917.29.05. – 1990.okt.) *kolhoznieks*

KRAUKLIS JĀNIS (05.07.1914. – 27.08.1992. AUS) *mācītājs* >

KRĒSLIŅŠ JĒKABS (08.02.1927. – 05.05.2016.) *Operetes solists (abs.1942)* >

< KRĒSLIŅŠ MĀRTIŅŠ (07.02.1907. - 19.09.1956.) *kolhoza priekšsēdētājs*

LAPIŅŠ LAIMONIS - *grāmatnīcas īpašnieks (abs.1939)*

LEJNIECE ĀRIJA - *skolotāja, Ādažu c. padomes izp.kom. priekšs. (abs.1936)* >

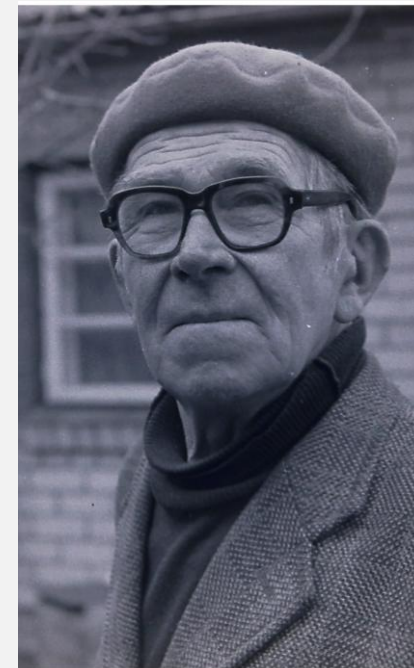
< PODZIŅA EMĪLIJA (1909.21.06. – 2003.02.05.) *kolhoza «Ādaži» veterāne*

TAUBE KĀRLIS (08.02.1927. – 05.05.2016.) *mākslinieks, scenogrāfs (abs.1928)* >

Ādažu 6 klasīgajā skolā vēl mācās - 1928.II – 5.kl. R.Kaļeņikovs, N.Sraume, J.Brencis, A.Zviedris, J.Smilga, P.Liberts, J.Bērziņš, A.Ozoliņš, J.Ozoliņš, O.Ozoliņš, J.Liepiņš, E.Krauze, J.Brencis, A.Fišers, J.Gugis, H.Taube, E.Bokmane, A.Elksnis, A.Puriņ, M.Ozoliņ, A.Kalniņ arī Jānis Osis, Valdis Osis, Mirdza Osis, Kārlis Osis u.c.

Jānis Mārtiņa d. Drunka, dzimis 1917.g. 29.maijā, kolhoza „Ādaži” biedrs kopš 1948.gada.1951.gada rudenī kolhozs nosūtīja **Jāni Drunku** darbā uz Saulkrastu rajona Vidrižu mašīnu un traktoru staciju (MTS), kur viņš strādāja par kalēja palīgu. 1953.gadā **Jānis Drunka** mācījās Apguldes lauksaimniecības mehanizācijas skolā un ieguva traktorista kvalifikāciju darbam ar traktoriem DT-54 un KD-35. (Pirmās traktorista tiesības J.Drunka bija saņēmis 1938. gadā Priekuļos). 1953. gada vasarā viņš ieguva arī kombainiera tiesības.

1953.gadā Latvijas PSR Ministru Padome un Latvijas arodbiedrību Republikāniskā padome piešķīra **Jānim Drunkam LPSR labākā mehanizatora nosaukumu**. Ar laiku viņa amata prasme tika izkopta un nostiprinājās. No 1966.gada līdz 1975. gadam viņš regulāri piedalījās dažāda mēroga republikas, zonu, rajona aršanas sacensībās un vienmēr guva godalgotas vietas. No 1978.gada pensijā. <https://adazubildes.blogspot.com/2014/05/atminas-vija-un-janis-drunkas.html>

1.att. Starpkaru Mazpulku karogs. Uz tā parasti bija arī katra mazpulka nosaukums un numurs. Ādažu mazpulku dibināja Ādažu 6-kl. pamatskolas pārzinis, kora un teātra vadītājs **Aleksandrs Bergs** 1932. gada 10. aprīlī Ādažu pamatskolā, Nr.76. Pirmais vadītājs bijis vietējais raj. agr. **J.Dravnieks**. Karogu maz-pulkam dāvājis un krusttēva pienākumus uzņēmis Rīgas apr. lauku pašv. vec. **E.Zvaigzne**.

2.att. Nozīme, **Mazpulku diženais**, Latvija, 20.gs. 20-30ie gadi, 36.1 x 35.6 mm, 17.25 g <https://www.vitber.com/lv/lot/37496>

3.att. Ādažu mazpulka dalībnieks **J.Drunka** priecājas par izmēģinājuma laukā izaudzēto ražu. Foto ap 1935.gadu.(*) 1936. gada mazpulku saietā Cēsīs **Diženā** nosaukumu piešķīra 13 mazpulku dalībniekiem (no 400), to starp **Jānim Drunkam** no Ādažu mazpulka. Katrs diženais saņēma Latvijas lauksaimniecības kameras naudas balvu — 25 ls. **Valdības Vēstnesis** 1936.03.18 **Valdības Vēstnesis**

4.att. Jānis Drunka ap 1990.gadu. <https://adazubildes.blogspot.com/2014/05/atminas-vija-un-janis-drunkas.html>

DRUNKA JĀNIS

(1917.29.05. – 1990.okt.)

kolhoza dibinātājs un Nopelniem bagātais kolhoznieks

«**Jānis Krauklis**, Kārļa dēls, dzimis 1914. gada 5. jūlijā **Ādažu pagasta** lauksaimnieku ģimenē, būdams jaunākais no trim bērniem. **Pēc pamatskolas** beigšanas viņš iestājas Rīgas 1. valsts ģimnāzijā, kur par ticības mācības skolotājiem darbojas prof. L.Adamovičs un vēlākais prof. Alberts Freijšs. Pēdējā ietekmē **J. Krauklim** rodas vēlēšanās kļūt par mācītāju, un pēc vidusskolas beigšanas viņš studē teoloģiju Latvijas universitātē (1933. – 1943.). Piedalās studentu organizācijā - *Fraternitas Metropol*. Bija sācies komunistu valdīšanas laiks, kad ierobežoja baznīcas darbu un vajāja mācītājus. Par spīti drūmajām nākotnes izredzēm, jaunais kandidāts lūdza viņu ordinēt mācītāja amatā. Ordinācija notiek 1940. gada 6. oktobrī Rīgā, Archibīskapa katedrālē, piedaloties fakultātes mācībspēkiem Kundziņam, A. Freijam un E.Rumbām. Tai pašā laikā ordinē vēl 4 kandidātus. Jaunais mācītājs **J.Krauklis** kļūst par mācītāj –adjunktu savas dzimtās **Ādažu-Garkalnes** draudzē. Grūtībām baznīcas darbā pieaugot, iecirkņa prāvests P. Rozenbergs sūta **Jāni Kraukli** arī uz citām Rīgas apriņķa draudzēm, kuru mācītājiem ir radušies konflikti ar valdības iestādēm. 1941. gada Lielā Piektdienā, kad **J.Krauklis** vada dievkalpojumu Doles draudzē, baznīcā ierodas izpildkomitejas vīri, lai izņemtu baznīcas inventāru. Ar drošu nostāju, atsaucoties uz konstitūcijā paredzēto reliģisko kultu brīvību, jaunais mācītājs panāk, ka varas vīri apmulst, piekāpjas un nogaida dievkalpojuma beigas. 1941. gada jūlijā, kad vācu karaspēks ieņem Latviju, prāv. P. Rozenbergs aicina mācītāju **J.Kraukli** uz Koknesi par savu adjunktu, bet 1944. gadā Krimuldas draudze viņu ievēl par savu mācītāju noslepķavotā mācītāja Artūra Kraukļa (09.08.1904. – marts, 1942.Staļingrada) vietā.

Bēgļu laikā māc. **J.Krauklis** dodas laulībā ar mācītāja A. Kraukļa atraitni Austru, dzim. Grašu, kura kļūst viņa dzīves uzticīgais palīgs un atbalsts, un dzīvo Hafkrugā, vēlāk Neištātē, Vācijā, vadot dievkalpojumus vairākās bēgļu nometnēs.

1949. gada jūnijā ģimene iecelo Austrālijā un apmetas Sidnejā. Te mācītājs sāk pulcināt latviešus nesen nodibinātā draudzē, izveidojot to par pašreiz (1980.) trešo lielāko latviešu draudzi Austrālijā. **J.Krauklis** izceļas ar savu lielo enerģiju un darba prieku. Draudzes darbs viņa dzīvē ir viss. Draudzei viņš ziedo 7 dienas nedēļā, tikpat kā nemaz neizmantojot savu atvaļinājuma laiku. Ikviens var viņu traucēt pa tālruni, vai tas ir vēls vakars, vai pusnakts, ikvienam viņš palīdz, ja vien tas ir iespējams. Un rezultāti neizpaliek. Mācītāja ierosmē un atbalstā draudze uzceļ pirmo latviešu dievnamu Austrālijā. Ar to nepietiek. Sekmīgam draudzes darbam ir nepieciešama zāle. Dievnams nav vēl izmaksāts, kad mācītājs ķeras pie draudzes nama celšanas un nobeidz arī to. Skaistajā draudzes namā tagad ir plaša zāle, kur notiek draudzes sarīkojumi, ir kanceleja un dzīvojamās telpas mācītājam. Te novietota arī draudzes bibliotēka ar diezgan ievērojamu skaitu grāmatu.» **Jānis Krauklis** kalpoja savai draudzei no 1949.g.septembra līdz 1987.g.jūlijam, mācītājam aizejot pensijā.

DRAUDZES GANA JUBILEJA1980.10.03 Austrālijas Latvietis, Prāvests A. Grosbachs ;
1992.09.04 Austrālijas Latvietis; <https://timenote.info/lv/Arturs-Krauklis-09.08.1904>

1.att. No kr. **Jānis Krauklis**; prāv. A.Grosbachs; māc. Colvin MacPherson (1986.gadā Sidnejā) <http://www.sydneylatvianchurch.org.au/Vesture.html>
<https://www.archiv.org.lv/studenti/index.php?id=1&kods=13&rinda=0&uzvards=Krauklis&vards=&dzim=&dzim=&fakultate=&matrikula=&lieta=&gads=&apraksts=>

KRAUKLIS JĀNIS

(05.07.1914.– 27.08.1992.AUS)

Sidnejas cv. lut. draudzes *mācītājs*

Jēkabs Krēsliņš (08.02.1927.- 05.05.2016.) mācījies **Ādažu 6.klasīgajā** skolā. 1959. gadā spēlējis arī Daugavpils muzikāli dramatiskajā teātrī, piedalījies operas "Traviata" iestudējumā. No 1961.gada bijis Operetes teātra solists. Vairāk nekā 30 gadus **Jēkabs Krēsliņš** bijis Operetes *Atlants*, solists, uz kura pleciem balstījās teātra repertuārs. Nospēlētas un nodziedātas vairāk nekā 60 lomas klasiskajā un mūsdienu repertuārā. No 1962.gada bijis Latvijas Teātra darbinieku savienībā. Pēc Operetes teātra slēgšanas, **Jēkabs Krēsliņš** darbojās LTDS veterānu asociācijas valdē. Latvijas PSR Nopelniem bagātais skatuves mākslinieks. Precējies ar Astru Krēsliņu (dz.1940.) LPSR Nopelniem pelniem bagātās skatuves māksliniece.

«Paldies Tev, Jēkab, par sirsnību, iejūtību un gādību dzīvē, par dzirkstošo humora izjūtu, par patiesa prieka un gandarījuma brīžiem, ko kā mākslinieks mums dāvāji savās lieliskajās lomās uz Operetes teātra skatuves un Latvijas teātra savienības pasākumos.»

Teātra darbinieku savienības pārstāvi. <https://www.delfi.lv/kultura/4333423/theatre/47405673/90-gadu-vecuma-miris-bijusais-operetes-premjers-jekabs-kreslins>

1.att. Rīgas Operetes teātra izrādes "Sendienās" mēģinājums. No kreisās: 1. Rīgas Operetes teātra galvenais režisors Voldemārs Pūce, **2. - Astra Krēsliņa** Šūras lomā, **3. - Jēkabs Krēsliņš** Rževska lomā.

<https://www.redzidzirdlatviju.lv/lv/search/photo/557615> **2.att.** Astra Krēsliņa Kerijas lomā un **Jēkabs Krēsliņš** Hērstvuda lomā komponista Raimonda Paula mūziklā "Māsa Kerija". Rīgas Operetes teātris. 1979. gads. Fotogrāfs Dominiks Gedzjuns.

Avots: Rakstniecības un mūzikas muzejs. <https://enciklopedija.lv/skirklis/162344-%E2%80%9CM%C4%81sa-Kerija%E2%80%9D>
<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=449705437439212&id=100071992773298&set=a.195704536172638>

3.att. 1977.03.14 Rīgas Viļņi **4.att.** Bijušā Valsts Rīgas Operetes teātra solisti **Astra** un **Jēkabs Krēsliņi** Hērstvuda un Kerijas duetā "Ilgi pēc Tevis es gāju" Raimonda Paula un Kārļa Pamšes mūziklā "Māsa Kerija", kura savu pirmizrādi piedzīvoja 2020.gada 4. jūlijā. Pie Latvijas simfoniskā orķestra diriģenta pulsts Jānis Kaijaks.

5.att. **Jēkabs Krēsliņš** Heinriha Bertē dziesmu spēlē "Trejmeitiņas"(171). Vokālā akadēmija
<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2435497966758668&id=1482804182028056&set=a.1500046253637182> <https://www.makslinieki.lv/profile/1581/>
<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2435497966758668&id=1482804182028056&set=a.1500046253637182> <https://latgalesdati.du.lv/persona/11398>

1977.03.14 Rīgas Viļņi, Ādažu vsk. foto arhīvs

KRĒSLIŅŠ JĒKABS

(08.02.1927. – 05.05.2016.)

Ādažu sešklasīgās pamatskolas 1942. gada absolvents

Valsts Rīgas Operetes teātra solists

Mārtiņš Krēsliņš dzimis 1907. gada 7. februārī, Ādažu pagastā. Mācījās **Ādažu pamatskolā**. Latvijas zemes reformas laikā tēvs saņēma zemi - 12 ha, kur ierīko palīgsaimniecību - Ādažu pagasta "**Meldras**". **Mārtiņš** kādu laiku strādā tēva saimniecībā, tā ieguvis pirmās lauksaimnieka iemaņas. Vēlāk strādājis Baltezera ūdens dārzā, pludinājis kokus Gaujā. Savā laikā strādājis par kurinātāju uz tālbraucēja tvaikoņa "Venta". No 1939. gada līdz 1941. gadam strādājis par šķirotāju kokmateriālu noliktavā. 1941.gadā ar ģimeni pārcēlās atpakaļ uz vecāku mājām. 1944.gadā izvairoties no vācu armijas mobilizācijas, kādu laiku slēpās mežā. Laikā no 1944. līdz 1946.gadam ir Sautiņu palīgsaimniecības direktors. 1946.gadā ir palīgdienestā, apsargā Baltezera ūdenstorni u.c. svarīgus objektus. Sākoties kolhozu dibināšanas kustībai, **Mārtiņš Krēsliņš** bija viens no pirmajiem, kas aktīvi atbalstīja jauno ideju un rosināja ideju nodibināt kopsaimniecību arī Ādažos. 1948. gada 24. augustā **Mārtiņu Krēsliņu** ievēlēja par pirmā Ādažu pagasta kolhoza valdes priekšsēdētāju.

Ādažu tuvāko un tālāko pagastu teritorijās mitinājās savādāk domājoši cilvēki, un šajā laikā, kad tika dibināts kolhozs, jaunas varas piekritēju dzīvība varēja tikt apdraudēta. Bailēm bija pamats, bet kolhozs tomēr tapa. Astoni gadi priekšsēdētāja amatā un pozitīvi ekonomiskie rādītāji bija tieši **M.Krēsliņa** darba rezultāti. 1956. gada pavasarī sliktās veselības dēļ nācās pārtraukt darbu priekšsēdētāja amatā.

Avots: Bauere, Ingun "Ādaži : novads un ļaudis", Emīlijas Podziņas atmiņas.

*«Ar **Krēsliņu Mārtiņu**, kas bija pirmais kolhoza „Ādaži” priekšsēdētājs, gājām Ādažos skolā vienā klasē. Jau skolas gados Mārtiņš bija gudrs, apķērīgs puika, labs rēķinātājs. Man gan tie rēķini lāga negāja. Tad vienmēr gāju Mārtiņam prasīt, viņš izpalīdzēja.» Pēc Emīlijas Podziņas atmiņām.*

1.att. Kolhoza «Ādaži» darbinieki sastāda ražošanas plānu, M.Krēsliņš centrā.

Darba Balss / 27.03.1949

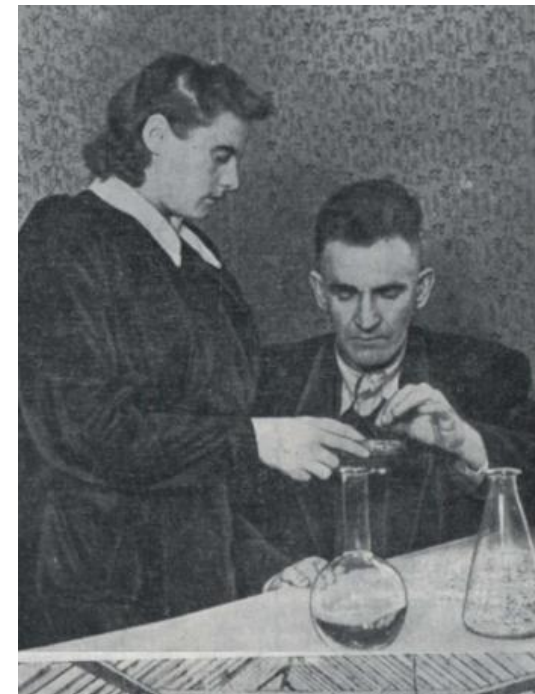
2.att. Kolhoza priekšsēdētājs M.Krēsliņš laboratorijā.

<https://periodika.lndb.lv/>

<https://adazubildes.blogspot.com/2019/11/martins-kreslins.html>

Kolchoza «Ādaži» darbinieki valdes priekšsēdētāja h. M. Krēsliņa vadībā (vidū) sastāda ražošanas plānu. Foto: Z. Silāns

KRĒSLIŅŠ MĀRTIŅŠ

(07.02.1907. - 19.09.1956.)

KOLHOZA «Ādaži» PRIEKŠSĒDĒTĀJS (1948. – 1956.)

Ārija Lejniece (dz.Krēsliņa), dzimusi 1923. gada 1. janvārī. Ādažu skolā mācījusies no 1930. – 1936. gadam. Ādažu pamatskolā skolā strādā no 1969. līdz 1973. gadam.

Atmiņās par savu pirmo skolu raksta - «Skolas ēka bija jauna. Tagadējo apstādījumu ap skolu vēl nebija. 1935.-1936. gados skolas apstādījumus veidoja agronoma **Tomsona** vadībā. Šajā darbā piedalījās arī skolēni katrs pēc savām spējām. Atceros nesām ūdeni ar spaiņiem no sūkņa skolas priekšā (saimniecības pusē) un laistījām mazos krūmiņus un kociņus.

Kad no 1969. – 1973. gadam strādāju kā skolotāja savā pirmajā skolā – šis parks pie skolas atgādināja par tiem gadiem un cilvēkiem, kas veidoja manu paaudzi.

Skolas ēka tad bija divstāvu. Te bija ne tikai klases, bet arī 2 guļamistabas (zēnu un meiteņu), jo ar 5.klasi Ādažu skolā mācības turpināja Carnikavas un Garkalnes pamatskolu skolēni.

Skolotāji arī dzīvoja skolas ēkā. Skolas pārzinis bija **Jūlijs Grundulis**. Mani pirmie skolotāji: **Milda Kondrāte (vēlāk Grundule)**, **Alvīne Kalniņa (vēlāk Ozoliņa)**, **Marta Drēziņa**, **Jānis Jansons**.

Vēlāk (1935.-1936.) skolotāja **Āboliņa**, skolotājs **Pontēvičs**.

Skaistākie svētki skolā bija Ziemassvētku eglītes vakars. Tam gatavojās ilgi: mācījās dziesmas, dzejas lasījums, teātra uzvedums. Šajā vakarā vecāki priecājās par saviem bērniem, ar cieņu vēroja un vērtēja (pēc savas izpratnes) skolotāju darbu. Nenogurstoša rotaļu vadītāja bija skolotāja Kalniņa, pie klavierēm bija skolotāja Drēziņa. Skolotāja Jansona vadītie dzejas lasījumi bija rūpīgi sagatavoti. Kori vadīja skolas pārzinis J.Grundulis.

Mana māte (dzim. 1901.g.) ar dziļu cieņu atcerējās savu pirmo skolu (vecā Ādažu skola sarkanajā ēkā), kur ap 100 bērnu mācījās 1 skolotājs Bāliņš. Vēlāk bijis arī palīgskolotājs Brenneris.

Ja dzīvē esmu kaut ko sasniegusi, tad man jāpateicas stingrajai dzīves kārtībai, kas cilvēku gatavoja darba dzīvei, jāpateicas maniem pirmajiem skolotājiem un skolai. «

Attēli -

<https://cemety.lv/public/deceaseds/2410204?type=deceased>

<https://adazubildes.blogspot.com/2014/06/arija-lejniece-skolotaja-ciema-padomes.html>

LEJNIECE ĀRIJA

Skolotāja, Ādažu ciema padomes izpildu komitejas priekšsēdētāja

Ādažu sešklasīgās pamatskolas 1936. gada absolvente

KREDĪTSABIEDRĪBAS DARBINIEKI

Pirmā rindā no kreisās: kasieris Eriks Eriksons, darbvede Māriete Plūme, valdes priekšsēdis Viktors Kraulis, grāmatvede Antra Šmidchene, valdes loc. Ādolfs Andersons. Otrā rindā: pārbaudes komisijas priekšsēdis Gunārs Kārklīšs, aizdevumu kom. priekšsēdis Laimonis Lapiņš, pārbaudes kom. sekretārs Aleksandrs Birkens, valdes pr-ža vietnieks Uldis Vītols, valdes pr-ža vietnieks Viktors Viksnīšs. Trešā rindā: valdes sekretārs Uldis Cepure, pārbaudes kom. loc. Ilmārs Bergmanis, valdes loc. Aleksandrs Kandrovīšs. Iztrūkst: aizdevumu kom. sekretāre Valija Galeniece un aizdev. kom. loc. Pēteris Rieksts.

Laimonis Lapiņš, Ādažu 6 klasīgās pamatskolas 1939. gada absolvents Ādažu vidusskolai 19 gadā dāvina – **Latviešu valodas vārdnīcu**, ko izdevusi Amerikas Latviešu apvienība 1993. gadā, 907 lpp.

Laimonis Lapiņš - «...bija iecelta amatpersona Eištates DP — galvenais pavārs. Tanīs laikos noteica, kas liekams katlā no visa tā ko dotai dienai bija atvēlējuši *UNRA-s kungi, vēlāk — **IRO ierēdņi (1982.11.01 Treji Vārti)

1957.gadā Čikāgā **Laimonis Lapiņš** atver jauno veikalu INTERNATIONAL GIFTS, kur piedāvā latviešu grāmatas, plates un apsveikumu kartiņas. A.lapiņš ir aktīvs sabiedriskais darbinieks – Čikāgas latviešu biedrībā, Čikāgas Daugavas Vanagu Apvienībā, Ilinojas latviešu federālajā kredītsabiedrībā. Bijis sv. Pārdraudzē kā draudzes kasieris, Čikāgas Teātra Kopas dalībnieks, spēlējis raksturlomas, darbojies arī jauniešu vasaras nometņu organizēšanā. (Periodika.lv)

1.att. **Dāvinājuma ielīme Latviešu valodas vārdnīcā** (Ādažu vsk. muzejs) 2. att. **Čikāgas sv. Pāvila draudzes vadība** (1977.04.01 Čikāgas Ziņas) 3.att. **Kredītsabiedrības darbinieki** – L.Lapiņš otrais otrā rindā no kr. (1978.05.01 Čikāgas Ziņas)

Pēc II PK bēgļi tika oficiāli saukti par pārvietotajām personām (saīsināti kā DP).

***UNRRA** (Apvienoto Nāciju Organizācijas Palīdzības un rehabilitācijas administrācija) 1945.–1947.

****IRO** (1947.–1951. g.) UNRRA galvenās funkcijas bija bēgļu aprūpes nodrošināšana un viņu repatriācija, savukārt galvenais uzdevums bija bēgļu aprūpes nodrošināšana un viņu izvietošana izcelsmes valstīs ārpus Vācijas.

https://www.archiv.org.lv/baltic_dp_germany/index.php?id=12&lang=en

Mana dzīve

No Emīlijas Jāzepa m. Podziņas (dzim. Ozoliņas) atmiņām

«Esmu dzimusi 1909.gada 21. jūnijā Ādažu pagasta Baltezerā, Dreimaņu mājās. „Dreimaņi” piederēja mana tēva tēvam. Jau vairākās paaudzēs viņi bija zvejnieki. Ozoliņi skaitījās gan saimnieki, taču neko turīgi nebija. Tēvam vēl bija 3 vai 4 brāļi. Mans tēvs, vārdā **Jāzeps Ozoliņš** gāja zvejā kopā ar brāļiem... Ģimenē mēs bijām pavisam pieci bērni. Bez manis vēl divas māsas un divi brāļi. Mans tēvs Jāzeps Ozoliņš karoja arī krievu-japāņu karā, tad I pasaules karā. Jau kara beigās viņš tika ievainots, kontuzēts. Trīs mēnešus nogulēja hospitālī Arhangeļskā. Pēc kara tēvs atgriezās mājās. Tad sāka dalīt zemi. Un tēvam arī kā kara dalībniekam, kā ievainotajam tika piešķirta jaunsaimniecība Ādažu pagastā. Ēku tur vēl nebija, pašiem bija jābūvējas. Tai laikā tēvabrālis Augusts Ozoliņš jau bija kapteinis. Tad nu abi mani brāļi Indriķis un Arvīds devās pie tēvoča un arī brauca jūrā, lai pelnītu mājas būvei naudu. Tikmēr mēs pārējie cirtām, izvedām kokus. Naudas, par ko algot strādniekus, nebija. Tāpēc visu veicām paši. Tēvs tik vienmēr skubināja: „Sarauj, sarauj vēl mazliet!”

Kamēr būvējāmies, dzīvojām Ādažu muižā, pienotavā, turpat kur Krēsliņi. Ar Krēsliņu Mārtiņu, kas bija pirmais kolhoza „Ādaži” priekšsēdētājs, gājām **Ādažos skolā** vienā klasē...

Te Ādažos arī iepazinās ar **Radionu Podziņu**, savu nākošo vīru. Vēl puisis būdams, viņš beidza šofera kursus, ieguva autovadītāja tiesības. Pats sakrāja naudu, nopirka kravas mašīnu un brauca peļņā. Un tā vienmēr viņš tik krāja naudu, lai nopirktu kādu mašīnu. Vienmēr jau kaut kas notika, bija jāgādā mašīnas, jo ar to varēja nopelnīt ģimenei iztiku. Kad nodibinājās padomju vara, mums mašīnu nacionalizēja. Nopirkām zirgu. Kad vācieši kara beigās atkāpās, noņēma to zirgu. Tad nu pēc kara te, Ādažu muižā, bija MTS. Vīrs sāka tur strādāt, pulka naudas nopelnīja.

Runājot par pirmajiem kolhoza pastāvēšanas gadiem, jāteic, ka saimniecībā valdīja liela sirsnība, draudzība. Un, ja klājās grūti, viens otram palīdzējām...» <https://adazubildes.blogspot.com/2019/11/mana-dzive-emilija-podzina.html>

1.Att. **Emīlijas Podziņas** 80. gadu jubileja (1989.) kopā ar bērniem, mazbērniem, mazmazbērniem. *Agnese Podziņas personīgais foto arhīvs*

2., 3.Att. **Emīlija Podziņa**. 4.Att. Pirmajā rindā **Emīlija** ar dēlu Ģirtu, otrajā rindā dēls Juris, meita Gunta, dēls Jānis. *Agnese Podziņas personīgais foto arhīvs*

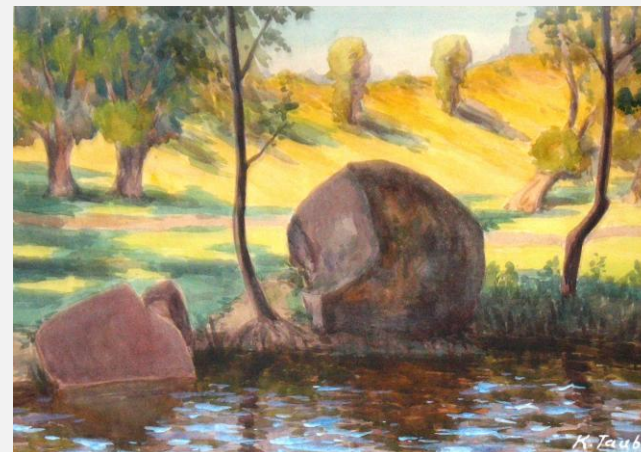

PODZIŅA EMĪLIJA

(1909.21.06. – 2003.02.05.)

KOLHOZA «Ādaži» veterāne (dārzkopība)

Kārlis Taube dzimis 1911.gada 3.februārī Ādažos „Veckūlu” mājās. No 1921. līdz 1927. gadam Kārlis Taube mācījās **Ādažu pamatskolā**. Piecpadsmit gadu vecumā Kārlim nācās veikt pirmo nopietnāko mākslas uzdevumu - izgatavot dekorācijas skolēnu teātra izrādei «Bērzu birztala».

Neilgi mācījies L. Liberta un K. Miesnieka gleznošanas studijā, no 1928. līdz 1939. gadam /ar pārtraukumiem/ studējis Latvijas Mākslas akadēmijā, reizē absolvēdams arī vidusskolu un iegūdams Rīgas daļamatniecības skolā rokdarbu skolotāja tiesības. Studiju gados strādājis par dekoratoru Nacionālajā operā un Nacionālajā teātrī, kā arī obligātā karadienesta laikā bijis scenogrāfs Daugavpils Latviešu dramatiskajā teātrī.

1939. gadā beidzis profesora Jāņa Kugas vadīto dekoratīvās glezniecības meistardarbnīcu un par diplomdarbu „Līgo vakars” ieguvis mākslinieka dekoratora nosaukumu. 1940. gadā **K.Taube** sāka strādāt par zīmēšanas skolotāju Rīgā. Kopš 1944. gada Kārlis Taube dzīvo Saldus apkārtnē un no 1946.gada - tieši Saldū. **K.Taube** kļuva par pirmo mākslinieciskās daļas vadītāju un dekoratoru Saldus kultūras namā, bija viens no Saldus muzeja pamatlicējiem.

Par zīmēšanas, rasēšanas, mākslas vēstures skolotāju strādājis Saldus 1.astoņgadīgajā skolā, Cieceres internātskolā, Saldus 3.astoņgadīgajā skolā un Saldus 1.vidusskolā (1955-1973). Vadījis Jaņa Rozentāla mākslinieku grupu (1953-1981 un 1983-1987). Vairākkārtīgi apbalvots.

K.Taube bieži ciemojies arī Ādažu pamatskolā.

1.att. *Skolas atklāšanā dāvinātā glezna 1986.* 2.att. *Skolas atklāšana. No kreisās: A.Stelmaka, mākslinieks K.Taube, B.Virkava, J.Šķiliņa. 1. septembris, 1986.g. (Gada grāmata 2002./2003.)* 3.att *J.Rozentāla akmens. K.Taubes darbs.* 4.att. *K.Taube.* 5.att. *K.Taube savā darbnīcā 1942.g. (1942.12.04 Laikmets).*

<https://novadpetnieciba.saldus.lv/novadnieki/karlistaube>
[Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejs's albums](#)

V.Anciša raksts Mākslinieka gadskārta laikrakstā (Foto no muzeja krājuma) Padomju Zeme - 1971.g. 2.febr.

ĀvskM 2025

Kārlis Taube

(08.02.1927. – 05.05.2016.)

Ādažu sešklasīgās pamatskolas 1928. gada absolvents

pedagogs, scenogrāfs, mākslinieks,

Ādažu pamatskolas skolas audzēkņi

Izcelto personu saraksts

Āboliņa

Bergs Aleksandrs

Berkis

Bikša

Drēziņš Aivars Leonīds

Drēziņš Augusts Ludvigu Otomārs

Drēziņa Marta (dz. Aulis)

Drunka Jānis

Grundulis Jūlijs

Grundule Milda/Marija (dz.Kondrāte)

Jansons Jānis

Kaspars Paulīne (dz.Aizputne)

Krauklis Jānis

Krēsliņš Jēkabs

Krēsliņš Mārtiņš

Lapiņš Laimonis

Lejniece Ārija

Mūrniece Biruta

Neivalds Pēteris

Ozoliņa Alvīne (dz.Kalniņa)

Podziņa Emīlija (dz.Ozoliņa)

Pontēvičs Juris

Taube Kārlis

Ādažu vidusskolas muzeja materiālu apkopojums,

Ādažu vidusskolas printējums- 4 eksemplāri,
izmantots: Ādažu vidusskolas foto arhīvs, internetresursi – periodika.lv,
<https://vesture.dodies.lv/#m=13/57.07312/24.35841&l=J/LA75/LA251947>
<https://www.archiv.org.lv/aprinki> , <https://www.letonika.lv>
<https://garamantas.lv/lv/person> u.c.

Materiālus sagatavoja – S.Savicka

ĀvskM 2025/2026

